

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2015 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 387
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2025 d. nutarimo Nr.
redakcija)

GRŪŽIŲ VALSTYBINIO BOTANINIO-ZOOLOGINIO DRAUSTINIO NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio (toliau – draustinio) apsaugos ir tvarkymo reikalavimus, steigimo tikslus, išskirtinę vertę, etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstus reikalavimus.

2. Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme.

II SKYRIUS DRAUSTINIO STEIGIMO TIKSLAI IR IŠSKIRTINĖ VERTĖ

3. Draustinio steigimo tikslai:

3.1. išsaugoti Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines 9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai, 91E0 *Aliuviniai miškai ir užtikrinti palankią natūralių buveinių apsaugos būklę (žymėjimas (*) nurodo Europos Bendrijos svarbos prioritetinius natūralių buveinių tipus);

3.2. išsaugoti teritorijoje randamas saugomas rūšis: juodąjį gandrą (*Ciconia nigra*), mažąjį erelį rėksnį (*Clanga pomarina*), akiuotąjį satyrą (*Lopinga achine*), baltajuostį melsvį (*Aricia eumedon*), didįjį auksinuką (*Lycaena dispar*), rudakį satyriuką (*Coenonympha hero*), tamsiąją šaškytę (*Melitaea diamina*), ažuolinį skaptuką (*Xestobium rufovillosum*) ir užtikrinti palankią saugomų rūšių apsaugos būklę;

3.3. užtikrinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, ekologinę pusiausvyrą;

3.4. sudaryti sąlygas vykdyti mokslinius kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių tyrimus ir stebėjimus;

3.5. propaguoti gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), kultūros paveldo vietas;

3.6. sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui.

4. Ūkinė ir kita veikla, vykdoma draustinyje, negali bloginti saugomų rūšių ir Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių, nurodytų Nuostatų 3.1. ir 3.2 papunkčiuose, palankios apsaugos būklės.

5. Draustinio išskirtinę vertę formuoja Nuostatų 3.1. ir 3.2 papunkčiuose nurodytos gamtos vertybės.

III SKYRIUS

DRAUSTINIO APSAUGOS, TVARKYMO IR ETNOGRAFINIO REGIONO ARCHITEKTŪROS IR SODYBŲ PLANAVIMO TRADICIJOMIS PAGRĮSTI REIKALAVIMAI

6. Draustinyje, atsižvelgiant į jo išskirtinę vertę, kraštovaizdžio ir gamtos vertybių ypatumus, draudžiama vykdant ūkinę ir kitą veiklą pažeisti saugomų rūšių, nurodytų Nuostatų 3.2 papunktyje, radavietes.

7. Siekiant išsaugoti juodąjį gandrą ir mažąjį erelį rėksnį, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines, be reikalavimo, nustatyto Nuostatų 6 punkte:

7.1. 9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų buveinėse negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių dangą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, miškotvarkos projektuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistinus miško kirtimus arba atkuriant mišką);

7.2. 9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų buveinėse negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus ugdomuosius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant suformuoti ir palaikyti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną, ir sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė. Taip pat negali būti kertami brandūs plačialapių rūšių medžiai, šalinama negyva (stambesnė kaip 30 cm skersmens) mediena;

7.3. 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų buveinėse negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus ugdomuosius kirtimus, atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant suformuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną, ir sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė;

7.4. juodojo gandro (200 m spinduliu nuo lizdavietės) ir mažojo erelio rėksnio (150 m spinduliu nuo lizdavietės) veisimosi vietose draudžiama vykdyti pagrindinius miško kirtimus. Vykdyti visus kitus miško kirtimus ir ištraukti medieną draudžiama nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 1 d., išskyrus žalių eglių vėjavartų, vėjalaužų, sniegalaūžų ir labai pažeistų medžių, iki juose apsigyveno medžių liemenų pavojingi kenkėjai, kirtimus ir visų rūšių medžių, kuriuose apsigyveno medžių liemenų pavojingi kenkėjai, kirtimus.

8. Ažuolinio skaptuko (*Xestobium rufovillosum*) buveinėse negali būti iškertami brandūs džiūstantys ir nudžiūvę lapuočiai, ypač ažuolai, juodalksniai, liepos.

9. Europos Bendrijos svarbos natūraliose buveinėse, nurodytose Nuostatų 3.1 papunktyje, skatinama miškotvarkos projektuose numatyti priemonės plačialapių miškams būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir vertikalajai struktūrai palaikyti.

10. Saugomų rūšių ir Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių, nurodytų Nuostatų 3.1 ir 3.2 papunkčiuose, palankiai apsaugos būklei užtikrinti skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumente, taip pat miškotvarkos projekte, saugomų rūšių apsaugos veiksmų plane numatytas saugomų rūšių ir natūralių buveinių apsaugos priemonės.

11. Sodybų pastatai draustinyje statomi laikantis Aukštaitijos etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstų reikalavimų:

11.1. Gyvenamasis namas – stačiakampio plano, iki 7 m aukščio (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas – iki 150 m². Stogai – dvišlaičiai, keturšlaičiai čiukuriniai, laužyti čiukuriniai, 40–45° nuolydžio. Sodybos pagalbinio ūkio pastatai – vieno aukšto, iki 9 m aukščio (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Stogai – dvišlaičiai, pusvalminiai arba keturšlaičiai.

11.2. Sodybos pastatų stogų spalva – tamsi (ruda, pilka, žalia, raudona (čerpių).

11.3. Sodybos pastatų fasadų apdailai naudojamos šios medžiagos: mediena, akmuo, molis, plytos, mūras, tinkas.

11.4. Sodybos pastatų fasado sienos dažomos rusva, gelsva, smėline, žalsva, ruda, žalia, pilka spalvomis arba išlaikoma natūrali medžio spalva.

12. Saulės šviesos energijos elektrines ir saulės šilumos energijos kolektorius leidžiama įrengti ant pastatų stogų ir (ar) fasadų.

13. Saulės šviesos energijos elektrines leidžiama statyti tik sodybų žemės sklypuose statant iki 10 kW galimumo elektrines. Jų pastatymo vietos Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir terminais turi būti suderintos su už draustinio apsaugą atsakinga saugomos teritorijos direkcija, kuri įvertina, ar elektrinės nebus matomos nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų) ar apžvalgos aikštelių (regyklų), nepakenks kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamoms kultūros vertybėms.
